

Kontakt

LEDELSEN

Institutionsleder:

Maybritt Larsson

33 25 10 88 eller 22 92 66 83

Email: ml@bh-a.dk

Souschef:

Morten Hvidemose

33 25 10 89 eller 21 99 06 17

Email: mh@bh-a.dk

FORÆLDRE- OG INSTITUTIONSBESTYRELSE

Se kontaktoplysninger
og siddende bestyrelser
se hjemmesiden:

barnetshusamerikavej.com

Børns udtryk gennem bid

Hvordan understøtter og hjælper vi
bedst børn, der i en periode har det
svært og reagerer med kropslige udtryk
i form af at bide, rive og slå?

BARNETS HUS AMERIKAVEJ

Amerikavej 15, 3. sal, 1756 København V

Tel. 33 25 10 88

barnetshusamerikavej.com

BARNETS HUS

Amerikavej

Kvalitet i samspil og læreprocesser

Hvorfor denne pjece?

Pjecen handler om, hvordan vi understøtter og hjælper børn, der i en periode har det svært og reagerer med kropslige udtryk i form af at bide, rive og slå.

Denne pjece er udviklet som en forståelsesramme og et arbejdsredskab til brug i det pædagogiske arbejde, når et barn i en periode vedvarende udtrykker sig ved at skubbe, bide eller slå.

Pjecen er bygget op ud fra en inkluderende tilgang, hvor et barn ikke må gøres til et problem, blot fordi barnet i en periode har det svært, eller fordi børnefællesskabet ikke inkluderer barnet.

Det betyder, at vi ud fra et holistisk menneskesyn bl.a. skal forholde os til:

- ♦ Det vi ser og hører
- ♦ Barnets udviklingsniveau
- ♦ Os selv og personalets gruppedynamik
- ♦ Børnekonstellationen og børnegrupperns gruppedynamik
- ♦ Struktur og måden, vi organiserer det pædagogiske arbejde på
- ♦ Forældresamarbejdet
- ♦ Barnets situation i hjemmet

Når et barn i en periode vedvarende udtrykker sig ved at skubbe, bide, rive eller slå de andre børn, kan både børn og voksne risikere at komme

ind i en negativ cirkel. Dette kan påvirke barnets personlige og sociale udvikling negativt, samtidig med, at det kan være en voldsom oplevelse for et andet barn at blive slået eller bidt.

I vuggestuen har vi derfor et særligt ansvar for, i et samarbejde med forældrene, at hjælpe barnet med at finde nye måder at skabe kontakt og samvær med de andre børn på. Da barnet indgår i relationer, har vi alle et ansvar for at forholde os til vores egen rolle i samspillet med barnet. Det er ubetinget de voksnes ansvar at tage barnets perspektiv, at skabe forandringer, og at understøtte og inkludere barnet positivt i fællesskabet med de andre børn.

På stuemøder gennemgår personalet børnenes trivsel og udvikling. Vi forholder os både til det enkelte barn, børnegruppen og hinanden. Denne pjece kan gives til forældre, hvis man er inde i et samarbejdsforløb, hvor det vurderes, at den har relevans.

Indhold

1. Hvorfor udtrykker børn sig ved eksempelvis at skubbe, bide, rive eller slå?
2. Bud på årsager til, at børn bider, sparker, skubber, river eller slår.
3. Hvordan reagerer personalet i selve situationen?
4. Personalets rolle.
5. Forældreinddragelse.
6. Forslag til en handleplan.

Hvorfor skubber, bider, river eller slår et barn?

Det kan der være mange gode grunde til. Børn i alderen 0-3 år kan endnu ikke sprogligt udtrykke følelser og gøre sig forståelige ved hjælp af sproget, hvilket kan være forbundet med stor frustration for barnet afhængigt af udviklingsniveau.

Hvad angår fx bidning, er det en kendsgerning, at børn sanser med deres mund, hvor de smager og mærker om noget er surt eller sødt, hårdt eller blødt. At bide hører med til at gøre sig erfaringer. At bide kan være udtryk for en impuls.

Det samme gælder i forhold til at skubbe, slå eller rive. I starten kommunikerer, udtrykker sig og eksperimenterer barnet gennem sin handling.

Børn har en medfødt evne til at føle empati, men har brug for de voksnes hjælp til at omsætte empatien til handling i relationen til os andre mennesker.

Det er meget vigtigt, at et barn aldrig kommer til at fremstå eller føle sig forkert, fordi barnet udtrykker følelser og behov gennem kropslige udtryksformer. Det er de voksnes ansvar at støtte det enkelte barn i at udvikle en hensynsfuld social adfærd.

Eksempler på årsager til, at børn fx bider, sparker, skubber, river eller slår

Ingen mennesker udtrykker sig gennem en handling, uden at der er en bagvedliggende årsag. Det er de voksnes ansvar at se ind bag barnets handling og finde ud af hensigten / den bagvedliggende grund til, at barnet reagerer som det gør.

Følgende bud er ment som en guide til personalet i forhold til at tage forskellige perspektiver i forsøget på at forstå barnet, for herefter bedst muligt at kunne give den hjælp, som barnet har brug for.

- ♦ Det kan være udviklingsorienteret i forhold til at gøre sig erfaringer i spillet med andre børn.
- ♦ Barnet kan have brug for kontakt og nærvær fra en voksen, der er optaget af andre gøremål.

- ♦ Det kan være et udtryk for brug for hjælp til at komme ud af en situation.
- ♦ Det kan være en reaktion i forhold til ikke at føle sig hørt, set eller lyttet til.
- ♦ Barnet kan have svært ved at "navigere" i rummet i forhold til at rumme og overskue de mange indtryk på samme tid.
- ♦ Det kan være et kontaktforsøg til et andet barn, hvor barnet endnu ikke kan bruge sproget aktivt som en del af kontaktformen.
- ♦ Måske imiterer barnet andre børn, der gør det samme som en del af en naturlig udvikling.
- ♦ Det kan være udtryk for vrede og / eller frustration.
- ♦ Det kan være udtryk for en kærlig gennemstrømning i barnet.
- ♦ Det kan være udtryk for selvforsvar - at barnet føler sig trængt op i en krog.
- ♦ Det kan være en reaktion på atmosfæren i rummet, der gør barnet utrygt (det kan fx handle om et spændingsfelt og / eller misstemning blandt de voksne).
- ♦ Det kan handle om den måde, de voksne møder barnet på gennem handling og kropskontakt.
- ♦ Det kan være en reaktion på manglende organisering og utydelig rollefordeling blandt de voksne på stuen.

Hvordan reagerer personalet i selve situationen?

Ovennævnte reaktioner / handlinger sker som oftest i et split-sekund, når de voksne har rettet opmærksomheden andetsteds hen end det pågældende barn. Det kan være, at én er i gang med at skifte et andet barn, en anden sidder og læser med en gruppe, og den tredje er gået i køkkenet med madvognen.

Det kan ind imellem også ske i de situationer, hvor der er opbrud på stuen, hvor børnegruppen skal fra en situation til en anden - fx fra en aktivitet ud og vaske hænder; i tøjet, fordi man skal på tur; når man har spist og skal til at skiftes osv.

Personalet griber altid ind i de situationer, hvor vi er til stede. Det er vigtigt, at den voksne er bevidst om at se begge børns perspektiver uden at fordømme. Vi må forstå begge parter og hjælpe dem til at handle anderledes og om muligt at kunne fortsætte legen / aktiviteten sammen. Der skal sættes ord på det, der er sket for begge børn, der er involveret i konflikten.

- ♦ Vi undgår så vidt muligt at råbe ad børnene. Det kan dog være nødvendigt for at stoppe en voldsom handling, hvis man ikke står lige ved siden af, når det sker.
- ♦ Vi afviser ikke børn. Men det kan være nødvendigt i nogle situationer at anskueliggøre, at vi ikke vil have handlingen, ved at tage barnet ud af aktiviteten. Børn må kun afvises på deres handling og aldrig på deres person. Det er vigtigt, at de rent udviklingsmæssigt kan forstå (og tåle) den voksnes handling / reaktion. Men det er også vigtigt at gøre sig klart, at små børn ikke gør, som vi siger, men som vi gør.
- ♦ Vi hjælper barnet til at sætte ord på. Fx: 'Jeg vil ikke have det' ledsaget af et kropsligt "stop-tegn" med håndfladen vendt frem. Eller 'Prøv at se, hun græder. Hun kan ikke lide det' eller 'Må jeg låne bilen (frem for at tage bilen?)' Vi viser, at man kan æ i stede for at nive, når et barn gerne vil sige goddag til et andet barn; at man kan give kram i stedet for at skubbe, når man gerne vil have kontakt osv.
- ♦ Vi kræver ikke øjenkontakt fra det barn, der har gjort noget forkert. Små børn lukker bedre budskabet ind, når de ikke samtidig skal se i øjnene på den voksne.

Det er vigtigt at understrege, at et barn **IKKE ER PROBLEMET**, fordi barnet i en periode gennem sine udtryk viser, at noget er svært.

Dette gælder, uanset at adfærden i situationen ikke er hensigtsmæssig, for hverken det pågældende barn eller de øvrige børn på stuen.

Derfor forsøger vi at analysere, hvad der er i spil.

-
- ♦ Hvilket forhold har vi voksne hver især til barnet? Hvordan møder vi hver især barnet?
 - ♦ Møder vi barnet kærligt, ligeværdigt, anerkendende og med empati? Er der særlige følelser hos barnet, vi reagerer uhensigtsmæssigt på? Og hvorfor?
 - ♦ Hvad gør barnets reaktioner ved mig, og er der noget i min egen adfærd, jeg kan ændre over for barnet, så barnet ikke møder afmægtighed, frustration, vrede eller irritation?
 - ♦ Hvordan omtaler jeg / vi et barns adfærd over for kollegaer?
 - ♦ Hvordan undgår vi, at et barn bliver stigmatiseret?
 - ♦ Hvordan er stuepersonalets trivsel og samarbejde?
 - ♦ Hvordan kan vi tilgodese barnets behov i måden, vi strukturerer arbejdet på stuen / søsterstuen?
 - ♦ Hvordan er børnegruppens sammensætning?
 - ♦ Lever vi op til anerkendende pædagogik på stuen, hvor vi lytter, inddrager børnene i fællesskabet, udviser empati, spørger om man må låne osv.? Skal og kan stuen gøre noget for at styrke VI-følelsen?
 - ♦ Har vi brug for input fra ledelsen?
 - ♦ Har vi brug for mere viden omkring konflikthåndtering?
 - ♦ Hvordan og hvornår informerer og inkluderer vi forældre?
-

Forældre- inddragelse

Når et barn eksempelvis har bidt et andet barn, informeres begge hold forældre. Vi opgiver ikke navne, da vi har tavshedspligt.

Hvis et barn har det svært og udtrykker sig gennem vedvarende gråd eller kropslige udtryk, indkalder det pædagogiske personale forældrene til en samtale. I denne samtale orienterer vi forældrene omkring situationen, og indgår i dialog omkring, hvad det handler om, og hvordan vi hver især kan understøtte barnet.

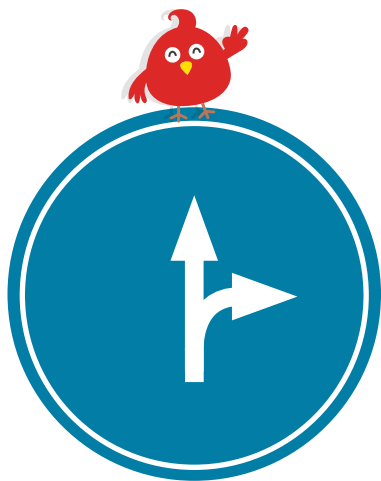
Vi har et stort ansvar for at hjælpe det pågældende barn i forhold til at understøtte barnet i en positiv udvikling.

Vi samarbejder og deler vores bekymring med forældrene. Der kan også være forhold i hjemmet, som aktuelt påvirker barnet. Det kan være en fordel, at barnet i en periode får tryghed hos en fast kontaktperson på stuen.

Derfor indkalder vi til en samtale, hvor vi orienterer forældrene omkring situationen. I denne proces følger vi disse retningslinjer:

- ◆ Inden vi indkalder til samtale, observerer vi barnet, så vi kan gengive vores iagttagelser i forhold til at forstå intention og årsager bag ved barnets udtryk.
- ◆ Vi forbereder os grundigt, bl.a. ud fra denne pjece, på et stuemøde hvor afdelingslederen eventuelt deltager.
- ◆ Vi forbereder os på tiltag, der kan hjælpe barnet.
- ◆ Vi indkalder forældrene til samtale, og vi informerer om dagsorden for dette møde.
- ◆ Vi udleverer denne pjece inden samtalen, hvis vi vurderer det har relevans.
- ◆ Vi undersøger, om der eventuelt er relevant baggrundsviden i familien, der her og nu har betydning for barnets situation.
- ◆ Vi inddrager forældrenes forslag til, hvad vi kan gøre, og hvad de selv kan gøre.
- ◆ Vi rådgiver forældrene.
- ◆ Vi laver aftale om opfølgende møde.
- ◆ Vi skriver referat fra mødet med oplæg til en handleplan.
- ◆ Vi aftaler en ramme for en løbende orientering om barnets dagligdag og trivsel (når barnet har fået det bedre igen).
- ◆ Er problematikken udbredt på stuen i en længere periode, uddeler vi pjecen til alle stuens forældre.

Forslag til indhold i en handleplan

Når stuepersonalet i fællesskab har diskuteret og vurderet de forskellige perspektiver, der kan ligge til grund for barnets handlinger, kan der laves en relevant handleplan, der på bedste måde støtter op om barnet og hvor både barnet, personalet og familien inkluderes.

En handleplan kan eksempelvis indeholde nogle af følgende løsningsforslag

- ♦ Kort beskrivelse af barnets aktuelle vanskeligheder set i forhold til aldersvarende udvikling.
- ♦ Vi kobler en kontaktperson fra stuen på barnet i en periode.
- ♦ Vi strammer op på strukturen på stuen i forhold til at være tydelige i vores roller og funktioner, når der er "sceneskift". Eksempelvis at den ene samler børnegruppen omkring sig i en hyggelig aktivitet, mens de andre skifter bleer og går på taget med sovebørn.
- ♦ Vi inddrager barnet i en mindre gruppe nogle gange om ugen, hvor vi laver aktiviteter, som barnet har særlig glæde ved.
- ♦ Kontaktpersonen forbereder barnet som den første på, hvad der nu skal ske, når vi skal fra en situation til en anden.
- ♦ Vi inddrager eksempelvis barnet i praktiske gøremål.
- ♦ Vi giver barnet særlig opmærksomhed, når barnet ikke venter det. (En kommentar, fysisk berøring, et hej osv.)
- ♦ Vi sætter ord på vores og på barnets / børnenes handlinger.
- ♦ Vi anviser andre handlemuligheder over for barnet.
- ♦ Aftaler om, hvad man som forældre vil og kan gøre.
- ♦ Datoeforslag til opfølgende møde.